

Kis Szemán Róbert

Gerda, Noa és Waliluso

– *etűd* –

Szaxofonos Gerdát mindenki ismerte. Nap mint nap ott játszott a Grabenen, a Szentháromság-szobor tövében, magányosan, olykor még kijebb az utca végébe szorulva. De akik közönyösen haladtak el a zajos dél-amerikai, vagy a szalonzenét játszó öregfiúk mellett, azok is megálltak, ha meghallották halk muzsikáját, mert Gerda igézően játszott. Már a májusi nap bamára szítta az arcát, a tavaszi szél barázdásra fújta a kezét, ujjai úgy futkostak föl- és alá a hideglényű hangszer tükörsima felületén, akár egy barna rák a nyálkás, csillogó köveken. Gerda szorosra csomózott piros kendővel védte a fejét a nap erejétől, lappadt mellére és görögdinnye hasára kinyúlt, kékeszürke pulóver tapadt.

Szaxofonos Gerda halkan játszott, csak egészen közélről lehetett meghallani, de oly panaszosan, hogy előbb meghökkentette, majd megállásra kényszerítette az embereket. Szoros gyűrűbe fogták és lenyűgözve, részvétellel hallgatták. A szikrázó hangszerből bizonytalanul és keserves lassúsággal kígyóztak elő a melódiák, az alkotás minden kínját magukon viselték; kiitapinthatóvá, szinte láthatóvá vált születésük, talán a szépségük is ebben rejtett; a hangok Gerda bensejében fogantak meg, színekkel és érzésekkel telítődtek, kiszakadtak a testéből, átpréselődtek a hangszerbe, végiggurguláltak benne, megfestődtek puhafényű ezüstjével, majd lassan kibomlottak a légbe, és megrezegtették a lélek rejtett húrjait.

Gerda pulóvere alól piros kockás vászonruha lógott kövér csípőjére, kék mackónadrágja bő redőket vetve omlott kopott tornacípőjére. Játék közben az öregasszony ide-oda topogott, a zene ütemére vonogatta és rángatta a vállát, emelgette a karját, tekergette a nyakát, ingatta a fejét, az ajkát beszívta, szemhéját félárbocosan düledt szemgolyójára eresztette - leginkább egy óriás álmodozó teknőcre hasonlított ilyenkor. Gyakorta melléfogott, de a hamis hangok mitsem ártottak a dallamnak, eltörpültek muzsikája szépsége mellett. Visszafogottan, tompán, de átszellemülten játszott a legszebb dalokat, egyiket a másik után fáradhatatlanul, kedvence a Lili Marlen volt, a zene szüneteiben zavartan hajlongott, bárgyún mosolygott, s ujjával kislányosan nyújtogatta, sodorgatta pulóvere alját.

A hallgatók figyelmét, Gerda nagy bosszúságára, délutánonként Waliluso vonta magára. Waliluso piszkosfehér tógában és római saruban jelent meg a Graben végében, fején aranyzott levelekből összetákolat babérmagokból csillogott. Jobb vállán légiós zászlórúdját egyensúlyozta, olykor meg-megrázta, hogy a rúd végére eszkábált fehér műgálambok megrebbentek, s szárnyaikon csilingelni kezdtek az aranycsengettyűk. Bejárta a belváros utcáit, közben halkan varázsigeiket mormolt a foga között, időnként megállt, vagy föllépdelt valamelyik templom lépcsőjére, és titokzatos varázsjeleket rótt a levegőbe; a víz, a fény, a levegő és a nap erőit idézte

meg. Szóba elegyedett a járókelőkkel, hosszan beszélt nekik az örök békéről, a természet erejéről és szépségéről, majd váratlanul faképnél hagyta őket. A Dóm téren belekötött a perzsákba és az arabokba, amit a polgárok elégedetten nyugtáztak. Waliluso varázsjelei néhány idomított galamot csalogattak a földre, buzgón tipegtek a nyomában, lesték a markából észrevétlenül kihullatott magvakat.

Aztán ezek a madarak is elpártoltak Walilusotól, fölropptak társaikhoz a dóm párkányára, s várakozón pislogtak a Singerstrasse felé. Noa a Singerstrassét a dómmal öszekötő kis utcából fordult ki. Vénségesen vén volt, hátát szinte derékszögben törte meg éktelen púpja, amely fejét a föld felé nyomta. Rendszeresen fölbukkant a város különböző pontjain, mindenhová maga után vonszolta sárga-piros Billa-szatyráját és kizitáskáját, amely dugig volt madáreseléssel. Hétrét gömnyedve cipelte a terhét, s ha belenyúlt a szatyrokba, a járókelők nagy ámulatára elsötétült felette az ég, galamok és verebek serege ereszkedett alá, s rövidesen olyan szorosan fogták körül, hogy szinte lépni is alig tudott. Noa mégis átvágott a madarak nyüzsgő tengerén, mert sietett, hogy a város valamely másik pontján tűnjék föl ismét...

Egyszer egy délután a sétálók figyelmét a dóm fölött gyülekező sötét esőfellegek kötötték le, amelyek fenyegető gyorsasággal közeledtek a Kahlenberg felől, beékelődtek a dóm tomya és teteje közé, fönnakadtak a köcsipkéken, ráhasaltak a színes cserepekre. Óriási záport ígértek. A járókelők futva igyekeztek haza, behúzódtak az ereszek alá, latolgatták, elérik-e a következő kapualjat, az esernyők után kotorásztak a táskáikban.

Ezen a délutánon egy idegen fiatalember járt éppen a Szent István tér sarkán. A dómot behugyoló fellegek láttán megtorpant, kémlelődött, majd a tér túlsó oldalát kereste a tekintetével. Talán ez a futó tétozás okozta a vesztét; késve lódult neki a térnek, pár lépés után csöpögni kezdett az eső. Súlyos, kövér, sokat sejtető cseppekben. Valószínűleg szégyellt visszafordulni, behúzódni egy eresz alá, hát előre menekült. Az esőcseppek egy szempillánál alatt átlátszatlan vízfüggönnyé sűrűsödtek, amely minden irányban elvágta az útját. A tér kellős közepén járt, lecövekel, és késébeesetten körülnézett. A kapualjak, amelyek védelmet nyújthattak volna, halványan sejtettek a távolban, az esőfüggöny mögött.

Egyszerre váratlanul, honnan honnan nem, Noa bukkant föl mellette, mintha csak a földből bújt volna ki. Noa a záporral mitsem törődve vonszolta maga után szatyrait a nyálkás kövezen. Megállt a fiatalember mellett, de nem pillantott rá. A földre állította a szatyrokat, két kézzel beléjük markolt, és körkörös mozdulatokkal, akár a magvető, szórni kezdte az eleséget. Az égből fürtökben ereszkedtek alá a madarak, a szárnyaikon szétporló vízcseppek összekeveredtek a magvakkal. A galambok szaporán bólogatva kapkodtak az esőpatakokban úszó eleség után. Noa, ahogyan csak megtört dereka engedte, fölegyenesedett, s alulról az idegen arcába tekintett. A homlokán végigcsurgott az eső, a szeme fényesen csillogott, mint a templom esőáztatta cserepei.

– Ugye szépek a madaraim, fiatalember? – szól, és otthonos mozdulattal körbemutatott. Az idegen bólintot.

– Jól eleredet, de ilyenkor legalább nem tapossák agyon szegénykéimet - folytatta.

– Mintha dézsából öntenék – morgolódott –, még szerencse, hogy mindig magamnál hordom az esernyőmet – bökött biztatón a táskájára.

Az idegen egyik lábáról a másikra állt, cipőjében cuppogott a víz.

– A galambok magát is megszokják – mosolygott Noa –, ne mozduljon, már a cipőjéről is csipegetnek!

A madarak gyűrűje valóban egyre szorosabbra zárult körülöttük, egymáshoz szorultak, a karjuk összeért.

A Graben felől Gerda és Waliluso bontakozott ki az esőből. Civakodtak. Szaxofonos Gerda az eső elől a pulóvere alá rejtette a hangszerét, Waliluso a hóna alá csapta aranylevelés babérkoszorúját, hogy a föl-föltámadó szél bele ne kapjon. Közeledtükre a madártenger engedelmesen szétvált, majd a sarkukban azonnal ismét összezárult.

Noa előtt megálltak. Gerda szemhéján, akár egy ereszen öszegyült, majd cseppekben csordogált le a víz, Waliluso az égnek emelte az arcát, és hálaadó imát intézett az elemekhez. Noa rosszállóan tekintett rá.

– Ugyan, hagyd el! – szólt csöndesen, de határozottan. – Ezt tartogasd az embereknek!

– Elhoztad az esernyődet? – szegezte neki a kérdést Waliluso köszönés helyett.

Noa bólintott.

– Ez meg ki itt? – bökött az idegenre Waliluso légiós zászlórúdjával, hogy megszólaltak a csengetyűk a bot végén, s karimájukról aranyos cseppek hullottak a víztócsákba. Szaxofonos Gerda is az idegenre vetette teknőc-pillantását.

– Egy idegen – válaszolta szelíden Noa. – Nem mindegy neked?

– Én ismerem – kottyantott közbe Gerda, és hamiskásan a fiatalemberre pillantott.

– Remélem nem veszed be az ernyő alá? – kérdeze Waliluso, és fenyegetően forgatta hozzá a szemét.

– Kit veszek be és kit nem, az én dolgom. Semmi közöd hozzá! – utasította rendre Noa.

– De hiszen ez egy idegen! – Mindig csak hárman szoktunk állni alatta! Ó már nem fér be! – méltatlankodott tovább Waliluso.

– Idegen, nem idegen, nekem egyre megy. Most ő is velünk lesz. Ha nem tetszik, fel is út, senki sem tartóztat! – jelentette ki Noa ellentmondást nem tűrő hangon.

– Nekem tetszik – pislantott a fiatalemberre álmodozón és kacéran Gerda.

– Neked mindenki tetszik! – dohogott Waliluso. – Ez is biztosan ott nyáladzott körülötted, amikor játszottál. És azt tudja vajon, hogy nejlonzacsót gyömöszölsz a szaxofonba, eltömöd, és attól olyan különös a hangja?

Gerda elsápadt, s kinyúlt pulóvere alatt önkénelenül is magához szorította a hangszerét.

– Hogy mondhatsz ilyet? – sopánkodott.

– Akarod hogy megmutassam? Add csak ide! Vagy vegyem el? – kiáltotta Waliluso, azzal megragadta Gerda karját, és rángatni kezdte. De az öregasszony sem hagyta magát. Két kézzel szorította a szaxofont a hasához, s közben hangosan sivalkodott. – Segítség! Nem adom! Te hitvány alak! Szemfényvesztő! Te mersz hozzámnyúlni, te csúszómászó! Polgármester lakája! A mi békekövetünk! Ott a helye minden csúcstalálkozón a politikusok mellett! Pfüj! Gané!

– Hagyjátok abba! – szólt rájuk szigorúan és erélyesen Noa, aztán még fenyegetőleg hozzátette. – Különben nem veszem elő az esernyőmet!

Waliluso erre elengedte Gerda karját, Gerda pedig abbahagyta a szitkozódást, és megigazította megtépzott pulóvere alatt a domborodó hangszeret. Várakozón pislogtak.

– Gyertek közelebb! – parancsolta őket magához Noa. – Te is jöhetsz! – intett barátságosan az idegennek is.

Közelebb léptek, és szorosan közrefogták Noát. Gerda, Waliluso és az idegen.

– Még szorosabban! – sziszegte Noa. – Hogy mindenki aláférjen!

Zárt négyszöget alkottak, a vállaik egymáshoz símultak. Noa résnyire kinyitotta a táskáját,

és becsüllyesztette a karját. A táska mélyén megcsillant az esernyő fényes nyele. Feszülten figyelték, Waliluso izgatottan lihegett, Gerda várakozón kimeresztette a szemét. Noa lassan, óvatosan kihúzta a táskából az esernyőt. Waliluso megkönnyebbülten sóhajtott föl és hátrahajolt, Gerda a szája elé emelte a kezét, és aprót sikkantott a gyönyörűségtől. Noa a feje fölé emelte az ernyőt és egy gombnyomással fölnyitotta. Az esernyő nagyot rúgott, fölszaladt és szétnyílt a fejük fölött. Az eső a csupasz vázon keresztül továbbra is kitartóan paskolta a fejüket. A rossz bordák alatt még szorosabban símultak Noához. A dómtér kihalt volt, a templomcserepek alatt a vízköpők csúfondárosan vigyorogtak, vastag vízsugarait az üres tér közepéig lövelték.

**Összeállította Turcsány Péter és Erdei János,
a POLISZ c. időszakos lap szerkesztői.**

